

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej i Zespołu Interdyscyplinarnego
za 2024 rok

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 dla Gminy Wierzbica został przyjęty Uchwałą Nr V-23/2024 Rady Gminy Wierzbica z dnia 24 września 2024 roku.

Zgodnie z zapisami ww. Programu Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy do dnia 31 marca będzie przedkładał Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu za rok poprzedni.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Wierzbica, w szczególności do tych, którzy są uwikłani w przemoc jako ofiara, sprawca przemocy lub świadek przemocy.

Założeniem programu jest:

Cel główny – tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy.

Cele pośrednie:

- 1) Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej,
- 2) Podejmowanie i wspieranie działań zmierzających do podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej,
- 3) Organizowanie poradnictwa i interwencji w przypadkach przemocy domowej,
- 4) Zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy domowej i podejmowania skutecznych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji,
- 5) Rozwijanie i usprawnianie interdyscyplinarnego systemu interwencji i wsparcia rodziny dotkniętej przemocą poprzez podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy.

Realizatorami programu są:

Podmioty funkcjonujące na terenie gminy Wierzbica, świadczące pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej to, w szczególności:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy,
- 2) Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Posterunek Policji w Sawinie,
- 5) Placówki oświatowe
- 6) Służba zdrowia.

Podmioty współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie,
- 2) Sąd Rejonowy w Chełmie,

- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego "Rodzina",
- 4) Kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 5) Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy zatrudnieni w placówkach oświatowych,
- 6) Lekarze i pielęgniarki,
- 7) Pracownicy socjalni,
- 8) Policja.
- 9) Organizacje pozarządowe.

Do podstawowych działań w ramach programu należą:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy.
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą domową (m.in. prowadzenie kampanii społecznych, kampanie medialne, upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, ulotek, broszur, itp.).
3. Realizacja programów edukacyjnych, terapeutycznych, w tym prowadzenie grup wsparcia, edukacyjnych i innych dla ofiar przemocy domowej i osób uwikłanych w przemoc domową.
4. Poradnictwo specjalistyczne, pomoc specjalistyczna dla ofiar przemocy domowej (w tym psychologiczna, medyczna, prawna).
5. Interwencja kryzysowa, w tym udzielanie schronienia.
6. Oddziaływania wobec sprawców przemocy domowej.
7. Organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
8. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie Gminy Wierzbica wchodzi 11 osób, są to przedstawiciele niżej wymienionych instytucji:

1. Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy – 3 osoby,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) – 1 osoba,
3. Policji - Posterunek Policji w Sawinie – 1 osoba,
4. Oświaty - Szkoła Podstawowa w Wierzbicy – 2 osoby,
5. Ochrony zdrowia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EURO-MED – 1 osoba,
6. Organizacji pozarządowych – Stowarzyszenie Integracji „SALIX” – 1 osoba,
7. Kuratorzy sądowi – 2 osoby.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno – pomocowej w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Zespół Interdyscyplinarny działa w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”. To procedura, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach tworzy się grupy diagnostyczno- pomocowe, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Grupę diagnostyczno-pomocową powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz Funkcjonariusz Policji. Skład grupy diagnostyczno-pomocowej może zostać poszerzony na wniosek ww. osób. W 2024 roku odbyło się 9 posiedzeń grup diagnostyczno- pomocowych.

Do zadań grup diagnostyczno - pomocowych należy, w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób

doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

Ponadto w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego zwołano 6 spotkań członków zespołu.

W 2024 roku do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 7 „Niebieskich Kart”, które zostały założone przez Policję. Kontynuowano procedurę „Niebieska Karta” w 4 rodzinach. Zespół Interdyscyplinarny podejmował działania wobec 11 rodzin z powodu przemocy domowej, w których była założona „Niebieska Karta”, w tym ze względu na problem przemocy psychicznej i fizycznej w 10 rodzinach i przemocy seksualnej w 1 rodzinie. Ofiarami przemocy było 9 kobiet i 2 dzieci. W roku sprawozdawczym zakończono procedurę „Niebieska Karta” w 4 przypadkach z powodu ustania przemocy i braku zasadności podejmowanych działań. Na dzień 31.12.2024 r. prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 7 rodzinach.

W okresie sprawozdawczym rodziny, w których prowadzona była procedura "Niebieskiej Karty" miały możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na mocy porozumienia o współpracy zawartego w dniu 17 kwietnia 2017 roku przez OPS w Wierzbicy a Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Ośrodkiem Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina” rodziny, w których występuje problem przemocy mogły skorzystać z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz prawnego. W 2024 roku z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 11 osób, w tym z poradnictwa psychologicznego 3 osoby, z poradnictwa prawnego 4 osoby i socjalnego – 11 osób.

Wsparcie rodzin, w których występuje przemoc realizowane było poprzez działania pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie:

1. Realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Współpracy z instytucjami pomocowymi, działającymi w celu przeciwdziałania oraz pomocy

osobom doznającym przemocy.

3. Systematycznym monitorowaniu rodzin.

4. Wspieraniu emocjonalnym, edukacyjnym rodzin.

5. Ukierunkowaniu i w miarę potrzeb skierowaniu do innych specjalistów (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień).

6. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc.

W okresie sprawozdawczym 2 osoby – Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, tematyka szkolenia: „Aktualizacje w Procedurze Niebieskiej Karty- zmiany i ich wpływ na praktykę”.

Ponadto wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i kierownik OPS (12 osób) Uczestniczyli w szkoleniu: „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, realizacja procedury Niebieskie Karty”.

Na terenie Gminy Wierzbica prowadzone są działania celem podniesienia poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej poprzez:

1. Organizowanie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjnych poruszających problematykę zjawiska przemocy i poszukiwania pomocy i wsparcia.
2. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy domowej.
3. Realizacja programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży.
4. Wsparcie różnych form spędzania wolnego czasu, sprzyjających zacieśnieniu więzi rodzinnych.
5. Opracowanie standardów ochrony małoletnich w placówkach oświatowych poprzez wdrożenie procedur wewnętrznych regulujących ochronę małoletniego przed krzywdzeniem.

Powyższe zagadnienia z zakresu przemocy są podejmowane w placówkach oświatowych podczas godzin wychowawczych oraz w ramach zajęć z psychologiem i pedagogiem szkolnym.

Mając powyższe na uwadze należy wyciągnąć wnioski dotyczące dalszej realizacji Programu tj:

- kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami i przedstawicielami służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- szerzenie świadomości społecznej, a głównie psychoedukacja rodziców/opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy,
- rozwój współpracy o charakterze ponadgminnym,
- wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m.in. poprzez wykorzystanie

pracy socjalnej w pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wierzbica były realizowane zgodnie z programem oraz w oparciu o aktualne przepisy prawa, a także wewnętrzne wytyczne w instytucjach, działających w przedmiotowej sprawie. Ważnym atutem były wypracowane formy współpracy między poszczególnymi instytucjami, które na co dzień zajmują się pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc.

Podkreślić jednak należy, iż interdyscyplinarne współdziałanie przedstawicieli służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie jak również możliwość uzyskania bezpłatnego wsparcia specjalistycznego, daje możliwość skutecznej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Opracowali:

Monika Koziak
Przewodniczący
Zespołu Interdyscyplinarnego
w Wierzbicy

Beata Sienkiewicz
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wierzbicy